

საქართველოს
საბავშვო
საზოგადოებრივი
სამსახური

1913

საბავშვო საზოგადოებრივი სამსახური

საბავშვო
საზოგადოებრივი
სამსახური

მხიარული წიგნებისათვის.

О.И.
ШЛИНГ

მ ა ნ ი ს ი.

№ 10

საქართველოს საზოგადოებრივი საბავშვო ჟურნალი

საბავშვო ჟურნალი 1913 წ. № 10

№ 10.

1913 წ. აპრილი

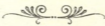

ბავშვი და ძაღვები.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I — ვისაქირი, — სურ.	1
II — გუგული და შაშვი, — ლექსი ი. სიხარულისა	3
III — ბაბოს სიხარული, — შ. კარიყელისა	6
IV — ჩიტ-ბელურა, — (ხადსურა ზღაპარი), კალექსილი დ. ძამის-ტარიშვილისა (კორტოს).	12
V — მეტიჩარა, — (ერთ-მოქმედებანი ზიესა, გადმოკეთებული რუსულიდან), გაგრძელება ირაკლი ფერაძისა.	18
VI — ვისართობი: სახუმარო გამოცანები, შირადა, რებუსი, გეოგრაფიული ამოცანის და რებუსის აღსნა.	23

გუგული და შაშვი.

(ვეძღვნი ნუცას).

შუუ!.. გუგუ!.. გუგუ!.. გუგუ!...
გადმოსძახის ბარს გუგული,
მაგრამ მღერით ვერვის ატეობს,
და უკვდება საწყალს გული.

ამბობს: თითქმის ეველა ფრინველს
ვასწრებ დილით გაღვიძებას,
უძღერი, მაგრამ ეს რა არის,
რომ არავინ მიძღვნის ქებას?!

შაშვს შეჭკითხა, — შაკვებიანს:
— დაო, გთხოვ ეს ამისხენი:
რატომ არვის არ ვუყვარვარ,
ცუდი ვინმეს რა ვუქენი?..

უოველ სულდგმულს შენ მოსწონსარ,
ეველას სიბლავ, როცა მღერი;

შრომობ მუდამ, მხიარულობ,
 სწორედ, რომ ხარ ბედნიერი!..

მეც-კი ვშრომობ, ჩემ თავს ვირჩენ,
 ვკბლობ, როგორც მე შემფერის...
 აბა მითხარ — ფრინველებში
 ჩემსავით თუ ვინმე ძღერის?!

მაშვმა უთხრა: მომისძინე,
 მართალს გეტყვი, არ იწეინო;
 განა, დაო, ის გეყოფა,
 მარტო თავი რომ ირჩინო?!

თავის მეტი არეინ არ გწამს,
 შეილებს არ ზრდი, არ გიყვარსო; *)
 თუ ერთ ტეეში ორი დარჩით,
 სწრაფლ აადენთ სისხლის ღერა'თა.

როცა ნახავ შენს მოკვარეს,
 მაძინვე ჩსუბს აუტესო;
 თუ მან ვძლია, სომ დაგახრჩობს,
 და თუ შენ — თავს გაუტესო;

ჩვენ-კი, მაშვებს, სხვა წესი გვაქვს:
 ვშრომობთ მუდამ ერთგულადო;
 სუეველასთან მშურად ვცხოვრობთ,
 არეის ვუცქერთ ჩვენ მტრულადო;

ა, იმ ბუნქში შეილები შეავს, —
 დაენაცვლოს მათ დედაო;

*) გუგული კვერცხებს სხვა ჩიტს უღებს ბუდეში და ბარტყებსაც
 სხვა ფრინველი უზრდის.

ჩვენ თითონ ვზდით, თითონ ვუკვლით,
 დღე-ღამე ვპრობობთ, ხომ სკდათ?!

მარტო შენთვის რომ იპრობო,
 ეს რა არის, ჩემო კარგო;
 საქმე ისაა, რომ შრომით
 შენს თავს გარდა სხვასაც არგო.

აწ მშვიდობით, მეჩქარება:
 ვკონკე მომცემ წასვლის ნებას;
 გწამდეს, პრომა-სიუვარულში
 ჭბაებ სულის მოსვენებას.

ი. სიხარულიძე.

ბაბოს სიხარული.

ბაბო წადი, ბიძა, სახლში და წაიღე ეს ნაფთი,—უთხრა სვიმონმა თავის დისწულს, რვა წლის ბაბუცას და ნაფთით საფხე თუნუქი გაუწოდა. ბაბუცა, რომელიც აქნობამდე ღუქნის ფანჯრებში გამოწუობილ ზასკებს მიმტერებოდა სვიმონის სმასე გამოერეკვა და ხელი გაუწოდა თუნუქის ჩამოსართმევად.

— ბიძა! ჩვენ ზასკასაც ამისთანა ჯვარი ექნება?—შეკითხა სვიმონს, როდესაც თუნუქი ჩამოართვა.

— ჰო, ბიძა...—ძიუკო სვიმონმა.

— თუ იმისთანა?... ჰა? ნეტაი ცხვარი ჰქონდეს; ცხვარი სჯობს, სომ ბიძა?..

— ჰო, კაი, კაი, წადი ახლა...—გაუჯავრდა მია. ბაბუცამ საევედურით შეხედა და გულ-ახუეებული, ცივად გამობრუნდა სახლისკენ. რომ ძლიერ აწუენინა ივრძნო, სვიმონმა ბაბუცას და უნდოდა როგორმე გაესწორებინა თავის დანამაული, ამიტომ ტკბილის ხმით მიაძახა მიძაყალ ბავშუს.

— ბაბუცა!

ბაბუცა შედგა და ნახევრად შებრუნდა ბიძასკენ.

— ბატონო!—გაესძაურა დაბალი ხმით.

— ბებოს უთხარი, ჯერ „დილიჯანი“ არ მოსულა, რო-

ცა მოვა მე და მამაშენი ერთად წამოვდით. მოიცა... ზელაგოც მოდის, ერთად წადით, ბიძია,—მიუბრუნდა მესობლის გოგოს.

ამხანაგებმა შესცინეს ერთმანეთს, ძველ ძალებ-წამოხურულნი და ფეხებ-ჩატალახებულნი გაუდგნენ კზას სოფლისკენ თავიანთ ტვირთით.

— შენ შეიკვრე კაბა, ბაბუცა?—დაარღვია სირუქე ზელაგომ.

— არა.

— რატომ?

— მამამ შემოუთვალა ბებიას, მე გამოუკზაფნი საკაბესო. ბებია იმას უყურა, აღარ მიეიდა, ახლა აღარც იქიდან მოვიდა რამე ამბავი და დაურჩი ასე.—მოეგო ბაბომ გულ-დაწვეუტილად. შენ შეიკვრე?

— შევიკვრე. მამიდაჩემმა შემიკვრა „კურტკიანი.“ და მოჭევა ზელაგო, თუ როგორი არმია აქვს მის კაბას, როგორი ძორთული წულები უეიდეს და სხვა.

— აბა სათამაშოდ აღარ წამოხვალ ხვალ?—შეკითხა ისევ ზელაგო გულ-მტკივნეულად.

— ვერც სათამაშოდ და ვერც წირვასე... ბიძიას საკურთხი მოაქვს ბაბუასთვის: იმისთანა ცხვარი დაკლა, იმისთანა, კაკალ-გულს დაგწვეუტდა, რომ კენახა. ზატარა რქები, ხეჭუჭა თეთრი კრაველი; ლამაზი, ლამაზი იყო ანგელოზივით.

— წირვასე წამოდი; ვინ გიურებს ღამე.

— ამ წულებით?—ჭკითხა ბაბომ და დაიხედა ცხვირ-მოქცეულ ფესნაცმელსე.

ასეთი ლაპარაკით მოადწიეს ზელაგოს ეზომდის, ეზოს კართან შედგნენ და ისევ ზელაგოს კაბასე შეეჭმნათ ლაპარაკი.

— დამაგვიანდებ, თვარა კი ვხანავდი შენ კაბას, —
 — შემოდო, რა კიბავს, ადრეა ჯერ. — ზელაგომ გავხედა
 ჩამავალ ძხეს, თვალთ კახობა დრო და დარწმუნდა, რომ
 ჯერ ადრე იყო; ბაბუცამც აღარ იუარა და შეჭყა ხსენა.
 ცოტა ხნის შემდეგ ორივე კოვოები ზატარა ოთახ-
 ში ერთ სარკის ნატყსთან ტრიალობდნენ, ზელაგომ ძღვით
 ჩაღვა თავის კაბა და გახსინჯა: აბა როგორ მოგხდება, ასე
 რომ შავიკეროვო? ბაბუცას კაბა მოეწონა, გულიც დასწედა,
 რომ ხვალ მას არ ექნება ამისთანა კაბა, ვერ წავა წირვასე,
 ვერ გაურევა ტოლ-ამხანაგში. მაინც გული კიბავდა და სე-
 ლისინანდ დაუწეო სინჯვა. მერე სკიურის თავსე დაწეობილი,
 უვითელ სირმა-მოვლებული წულები დაინახა, მსწრაფლად წა-
 მოაგლო სელი, წაიძრო ფეხიდან თავისი ტალახიანი ფეხსა-
 ცმელი და მარდად ჩაჭრა ფეხი წულაში. თავსაფარიც-კი არ
 დააკლო გულ-კეთილმა ამხანაგმა და მიაკება ხელში. მაგრამ
 ეს სიამოვნება სომ წუთიერი იყო. ერთხელ კიდევ ჩაიხედა
 სარკეში, ფეხსედაც რამდენჯერმე დაიხედა და ზელაგოს უოქი-
 ლად თავად შეუღვა გახდას.

II

კახილებულ ცეცხლთან იჯდა ბაბუცა, ნაკვერცხლებს ჩა-
 სცქეროდა და ფიქრს სადღაც შორს წავლო. ვერ ამხნეუდა,
 როგორ აცნობდა ბებია საჭაჭურებს, როგორ სწავდნენ ვოჭს,
 ცხვარს, დედლებს და ჰხარმაგდნენ შესაღებავ კვერცხებს.

— შვილო, დაიხი ცოტა უკან — არ დაიწვე, — უთხრა დე-
 დემ და უკან დასწია ბაბუცას ზატარა სკამი.

— ამ გოგოს რა მოუვიდა, როგორ გამოძტერებულა, —
 შენიძნა დეიდა მაიკომაც.

— სომ არ შეგცივდა, ავად სომ არა ხარ, თავი გტკივს? თავსე ხელი დაუსო დიდებამ, და თვალეში ჩახედა.

— „კურტიანის“ შეკერვა შეკიმიან დეიდა?— შეკითხა ბაბუს უცნაოდ მაიკოს. დეიდა ბაბოს მიხერდა: ვერ გაგო, რას ეკითხებოდა.

— ვერ გაიგი, რა კითხარი? ჰელაგოს რომ შეუკერავს ისე შემიკერე, როცა მომივა საკაბე. იმისთანა მშვენიერი არ-
 მია უვლია, წულებიც კარგი უეიდნია და თავსაფარიც.

— უი, მოგიკვდეს შვილო ბებია შენი, რომ ტიტყვლა დამრხი ამ სახლდგომოდ... ჩაილაზარაკა დიდებამ და შამოიკურ მუსლში ხელი.

— ჭოოოო... თურმე რაზე ეოფილა ხვენი ბაბო ჩაფი-
 ქრებული — გადიკასკასა მაიკოდ.

— რა გაცინებს, ბავშვობა არ გამოცაცდია?— იმ დალო-
 ცვილმა მაინც, შეცდომამში შემიუენა:— მე გამოვეზენიო და...
 ჩაილაზარაკა უკმაეოფილოდ დიდებამ.

— მოდი, მოდი, ბაბუსა, აქ, კვერცხები შემადებინე... რაც
 საუკეთესო იქნება, სახალ-კვიროდ უკვლაფერს გეიდიო, —
 ანუგება მაიკოდ.

— რასაკვირველია ეს ასე იქნება; რატომ დამრხა ტი-
 ტველი, თორემ...— დაუმატა ბებიამ. ბაბუსამ გადაიარა გუ-
 ლიდან დარდი, მარდად წამოსტა, მივიდა დეიდასთან და სა-
 ლებავით სავსე ჯამში დაუწეო კვერცხებს ტრიალი.

შუაღამემ მოადწია, მავრამ დიდებას და მაიკოს ბაბუსას
 მამის მოლოდინში მაინც არ ეძინათ.

— აბუ... აბუ... აბუ!— დაიუფა უცებ მურიამ დერეფანში
 და ეს ვიდაცებს... მაიკო ადგილიდან წამოიჭრა, დიდებამ კა-
 რი გააღო. კარებს მოადგა ივლიანე— ბაბუსას მამა... ხელში
 დიდი კალათი ეჭირა, უკან მხარსე სურჯინ-გადაკლებული
 სვიმონი მოჰყვებოდა.

— დედა, შვილო, ივლიანე ხარ? მიუკუებ ბებია ნინო...
კალათი ჩამოართვა... დაჭკოცნეს ეუკლამ ერთმანეთი, მაგრამ
ივლიანეს თვალები ვიღაცას ექებდნენ. ექებდნენ თვის ჰატარა,
ცუგროშელა, მთელი წლის უხახავ ბაბუცას, ჰირველ შვილს,
სიურმის ჰირველ სისხარულს...

ბებია ნინომ ამოიკითხა ივლიანეს თვალებში ვისაც ექ-
ბდა იგი. მოჭკიდა ხელი და მიიუყანა ლოკინთან, მძინარე
ბაბუცას კადახად საბანი, სახესე გადმოყრილი ხუჭუჭი თქ-
ბი გაუსწორა... მამა დაინარა, დაუკოცნა სახე... ხელები...
თქები... ბავშუს შესცივდა, მოიბუსა, თვალი-კი არ გაუსე-
ლია. შემდეგ მოიკითხეს ერთმანეთი და ცუცხლთან დახსდ-
ნენ... სვიმონმა ვახშამი მოითხოვა.

— კაცო, რაღა დროს ვახშამობა: საცაა აღდგომა გაგვი-
თენდება, — უთხრა ივლიანემ.

— მაინც ცოტა რომ წავივანშმოთ, ურიკო არ იქნება.
მოიწი ცუცხლისკენ; გასაფხული კია, მარა მაინც ცივა, საძ-
თრის ხუსნი კიდევ იკიდებს ფეხს დამ-დამობით.

მაიკო დატრიალდა, სახელდახელო ვახშამი გამართა, და-
ბალ ფეხიანი სის სუფრა გაუმღლა წინ და ჰური, მწვანელი,
ღვინო და ცოტა ცივი ღობიოც მიუტანა.

სტუმარ-მასწინებლებს იმუხაიფეს. გამოიკითხეს ერთმანე-
თის ჭირი თუ ღხინი.

შემდეგ სვიმონმა ჭიქით ღვინო აიღო და ჰურის ნატკის-
ზე დაასხა, მიცვალებულის შესანდობლად, სხუებმაც მას მიბ-
ძეს, დიდუდამ მძიმედ ამოიხრა, ეუკლამ თავი საჭკიდა.

— ზიიი... ზიიი... ზიიი... — გაისმა უცებ ეკლესიის
ზარის ხმა.

— გაგვითენებია, ოთხი საათია, — სიტყვა ივლიანემ.

— დედა, შვილებო, აწი ხომ ვუღარ დაიძინებთ.

— თქვენ, თორემ მე რა მიძახს, ბეკრ ასეთს დამკვიდრებ ტარებ უძილოდ სამსახურში.

— აბა, გამოაწვევით, რაცაა ეკლესიაზე წასადები.

— საკურთხი გაქვით, არა?

— ჯო, შვილო, ცხვარი დაუკალი საცოდავს, მკვდარსაც თავისი უნდა და ცოცხალსაც... ზასკა არ მოიტანე, შვილო? — მიუბრუნდა სვიმონს.

— მართლა, ამოაღებოთ ის კალათი და სურჯინიც: სურჯინში ბავშვის ტანისამოსია...

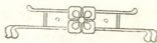
გასარებული მაიკო მივარდა სურჯინს და საჩქაროდ გასსნა.

— უიძე, დედა, დეკორო მოძებლი... შესედე დედა, რა საჩუქარი გაუწვია?

ცოტა ხნის შემდეგ მოვლი ოჯახი იღვბ ფეხზე, თითო რამეს ეწვია ისინჯავდა, მაიკოს მშვენიერი ეკლიანი ფესსაც-მელები უმშვენებდა ფეხებს, სვიმონს ახალი ახალოსი, დიდედის ძალი... ბაბუცამ სომ არ იცოდა რა ჩაუცვია უწინ: ჭრელი წინდა ქუსლიანის ფესსაცდლით, ღამაში კაბა, თუ ჩაღლის ქუდი დაეხურა თავზე... ციბრუტივით ტრიალებდა, სან მამას ეხვეოდა, სან ტანისამოსს...

— „კურტიანი“ კი მიხდობა, მაგრამ ბეიც კაია... უთხრა დეიდას და მისი დახმარებით შეუდგა მორთვა-მოკაშვას, ღი-ტანიაზე წასასვლელად.

მ. გარიყული.

(ზღაპარი).

I

როსელ ხელსმა მეტის ცოდვით
 ვაბრისხა მღვლა ღმერთი,
 ამიტომაც დაუსჯელად
 აღარ დარხა არცა ერთი.

ღმერთმა ხელსხა მოუვლისა
 სოცარი რამ შიძვილი.
 ზურის ფასად ვაძიქება
 მძამა-მძა და მამამ-მვილი.

რაც დათესეს, გაუცუდდით, —
 თესლი ტყვილა დაიკარვა.
 ჭირნახული, რაც მოვიდა,
 ფუჭი იყო, არ იუბრვა.

ერთ გლეხს ჭქონდა დათესილი
 ცოტა რამე, ფეტვი, ღომი;
 ბელურები დაესივნენ,
 გაუფუჭეს გლეხს ნაძრომი.

მძიერ გლეხმა ძუის მხნით
ჩიტ-ბელურა დაიჭირა,
ძიმძილისგან განამწარმა
ჩიტის შეჭმა დააპირა.

ჩიტი, რა კი ტყვედ ჩავარდა,
ამჟოთღა და აწრინინდა;
გლეხს დაუწეო მუდარება
და ცრემლები გადმოსცვივდა.

—ნუღარ დამკლავ, ნუღარ შემჭამ!
სომ კი სედავ: ვარ ზატარა.
ერთ ლუკმადაც არ გვეოფი,
ჩემი ფასი—გროძი ფარა.

მე გამიძვი უწნებულად,
თუ გსურს იყო ბედნიერი.
მოკუარევა გაახარო
და დათრგუნო შენი მტერი.

მე ვოველთუის მხად ვიქნები
შეკეწიო, შევიბრძლო.
ვევლაყურსა შევიხრულებ,
რაც რომ უნდა დამავალო.

მდიდარი ვარ დიდებული,
სასახლეც მაქვს ერთობ დიდი;
სტუმრისათვის სამსახინძლოდ
მე არაფერს არ ვივიდი.

მთას გადაღმა სოფელი მაქვს,
საქები და მოსაწონი.

ნემ სიმდიდრეს, ნემ ქონებას
ვერც დასთული და ვერც ასწონი.

ოქ შეწვიე, დაგისუდები,
და გცემ ჰატის შეგობრულად;
და მურე-კი, ჩემო კარგო,
შინ წამოსვალ მხიარულად.

მხოლოდ ახლა-კი გამიძვი,
შენ ცოლ-მეილის სადღეგრძელოდ.
კადლევ სიტყვას ჰატისანს:
ჰატისა გცემ სასასულოდ.

გლესს სიცილად აღარ ვუო
ჩიტ-ბელურას დანაწირი;
კაუშა და მიაძახა:
„წაგიღია ჩემი ჭირი!“

II

დრო კავიდა... ერთხელ გლესსა
თავს დაბტედა კასაჭირი
და ერთბაშად მოაგონდა
ჩიტ-ბელურას დანაწირი.

მოემხადა წასასულელოდ,
აიკიდა ნაბად-კუდა;
ჩიტ-ბელურას სახასუად
კაუშკ ხაურა, კ'ხას კაუდვა.

დღე იარა და დამეცა,
მთა და ბარი გადაღახა,

ერთ მელორეს კარს ძიადგა
 და საბრძლომ დაუძახა:

„მასწინებლო, მასწანებლო!

ერთი აქეთ გადმომხედე:

ბინა მოძე, დამუკენე,

გარედ უოფნა ვერ გაუბედე“...

გამოვიდა მსწრაფლ მელორე,
 მიესალმა უცნობ მკსაურსა,
 და გაუღო სახლის კარი,
 როგორც მძის და მეგობარსა.

რა შევიდნენ ერთად სახლში
 სტუმარი და მასწინებელი,
 ერთად დასხდნენ, ისაუბრეს,
 რაც იცოდნენ ხელსაუბრელი.

ბოლოს ჰკითხა მასწინებელმა:
 —გატეობ რომ ხარ მოგსაური,

მაგრამ შიშხარ, სად შიშხარ,
ან ვინა სარ, სადაური?

— შორით მოვალ, შორს მივდივარ:
შე გლეხი ვარ შორეული.
ჩიტ-ბელურას სასახლეში
მივალ, როგორც მიწვეული.

ღარიბი ვარ და საწყალო,
შენატრება ლუკმა ჰური.
ჩიტ-ბელურას დიდის ხნიდან
მართებს ჩემი სამსახური.

მინდა ვსთხოვო შემწეობა,
აღთქმული მაქვს მისგან ბეური.
გაჭირვებამ გადამოხვედო
და გამხადა კადნიერი.

— ძლიერ ვარვი! — სიტყვა შელორემ:
— შორი გზა გაქვს ვასაველელი;
იუანსმე და მოისვენე,
დაღლილი სარ დღევანდელი.

ჩიტ-ბელურას კვლათა აქვს,
სასწავლის მომქმედა:
იგი სთხოვე, როს მიხვიდე;
და ვახუშტებს — იმედა.

მოიტანე, მოდი ჩემთან;
შე ვასწავლი მოხმარებას,
შეიქნები ბედნიერი,
აიმორებ გაჭირვებას.

ამას შემდეგ ბევრ რამესე
 მუსაიფი გაბეჭდეს;
 იუანსძემს და იხარხარეს,
 ერთმანეთი ადღეგრძელეს.

დაწვა გლეხი, დაიძინა,
 დიდით ადგა მხიარული;
 გულში მტკიცედ ჩაინერგა
 მსხინძლისა ლიკუბარული.

მიდის გლეხი, მიიქარის
 ჩიტ-ბელურსს სსსასლეში;
 ნაბად-გუდა ზედ ჭკიდიან
 და უჭირბვს ჯონსი სელში.

ხტეფანე ძიმისტარიშვილი (კორტოხა).

(შემდეგი იქნება).

მეტიჩარა.

(ერთ-მოქმედებიანი პიესა, რუსულიდან გადმოკეთებული).

(გაგრძელება).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა III.

(სცენაზე შემოდინ საშინლად დაღონებული ნინო და ნატო).

ნატო. (შხიარული სახით მიუბრუნდება ნინოს). რა არის ნინო, რომ სულ ევრე დაღინებული ხარ? ვერაფრით ვერ გაგაძხადრულებს შენ ადამიანი! კადეკ ს ხლის მქნახებ ჭვიქრობ? იუიქრე, ნინო, იუიქრე, რომ ხვენ წესწობილებსაც შეეხვია! დღეს სამ მეთოსე დღეა, რაც ხვენთან ერთად ცხოვრობ. განა, ნინო, არ მოგწონს აქაურობა?

ნინო. არა, ნატო! მე აქაურობა მიამწონს: მხსწავლებელნი კუვლბ კუთილი გულისხანი არიან, მკერამ...

ნატო. მკერამ რა?

ნინო. (გაუბეღავად). რად ვბუღეარ ამხანაგებს?

ნატო. რას სულელლობ! ვის ეჯაჯურები? ეც მხილოდ შენ გახვენება.

ნინო. არა, არ შეევენება. მე ზირველსავე დღეს შევბტე.

რომ ეველას ექვავრები, ეპულუარ, ვესიზდები, ვინ არ უნდა ჩემთან ღაპარაკი. მხოლოდ შენ, ჩემო ნატო, მხოლოდ შენ არ ექვავრები, მხოლოდ შენ შემეუვარე.

ნატო. საიდან მოკვიდა ის ახრი, რომ ამხანაგებს არ უნდათ შენთან ღაპარაკი?

ნინო. როგორ თუ საიდან? აი, მაგალითად, გუშინ, გაკვეთილების შემდეგ მივედი ტანოსთან, რომ გამეგო, რა უნდა დაგვეწავლა გერმანულად. ის, იმის მაგივრად, რომ ვითხოვს ეპასუხა, მომხორდა, „მეტინარა“ დამიძახა და გაიქცა. განა ეს სანიაძოვნია? რისთვის ვარ მეტინარა, რისთვის? მიიხარი, ნატო: განა მხოლოდ იმისთვის, რომ გუშინ უცაბედად დავიკვირე: „ამოცანების ახსნა უკეთესია მეოქი.“ განა მე ვარ დამნაშავე იმაში, რომ არ მესწრება და არც მიუვარს წერილების წერა, განსაკუთრებით უფროსთათვის?

ნატო. (სიცილით). ნუ გეძინიან, ნინო! ჩვენთან ძალე ისწავლი წერილის წერას, რადგანაც ხშირად გვაწვრინებენ. როცა რომელიმე გაკვეთილი თავისუფალია, სწორე წერილი ღიუბოვ კონსტანტინეს ასულთან. უფროსი ამბობს, რომ დროა ჩვენი ახრი წერით გამოვსთქვათ: ძლიან სხნარეებლა, რადგან გონებას უხსნის კაცსა. ამერიკაში თურმე ეველა მოსწავლეს, ნატარასაც კი შექლიათ იხულებს წერა.

ნატო. მერე ისინი სადილის წინ ლოტოს თამაშობდნენ... მე სცქეროდ მივედი, იმათკი დაიკვირეს: „მეტინარა მოვიდა, დაგვიძლის თამაშობასო;“ აიღეს თავისი ქაღალდები და წავიდნენ. განა ეს სწვენი არ არი?

უნებურად მომაგონდება ხოლმე ის გიმნაზია, სადაც ამ სუთი თუ ექვსი დღის წინად ვსწავლობდი. ოჰ! რომ იცოდე, ნატო, რომ იცოდე, რა მეკობრები მუაჟდა მე იქ (ტირის).

ნატო. ნუ სტირი, ნუ სტირი, ნინო! დამშვიდდი: ვუკლავფორი გაივლის. თქვენ ძერტიკდებით, დამუარდება ჩვენ სასწავლებელში მშვიდობა და სიუუარული მოწყალება შორის. ვუკლავნი ერთმანეთის მეკობრები იქნებიან; და მეც, ჩემო ნატო, შენი უერთკულებსი მეკობარი ვიქნები, როგორც ახლა ვარ.

ნინო. (ტიროს უმატებს). მხოლოდ შენა ხარ ჩემი მეკობარი. მხოლოდ შენ; მე-ვი მიხდოდა, რომ ვუკლავ ჩემი მეკობარი ეოფილიყო, მაგრამ ტასო ნუბან არ აძლევს ამხანაგებს, რომ მე დამიმეკობრდნენ.

ნატო. (იციხის). ტასოსი სომ ვუკლავს ემინიან! ნეტა ვიცოდე—რად ემინიათ? იგი ძალიან კარგი გოგოა, მხოლოდ გულის მოსვლა იცის ძალე.

ნინო. ვუკლავნი მისი შორნილნი არიან, და იმას სხადიან, რასაც იგი უბრძანებს. მე თვითონ გავიგე, როგორ ეუბნებოდნენ ქეთო და თინა ერთმანეთს: ტასიკომ სთქვა, რომ ჩვენ არ უნდა ვიყოთ ნინოს მეკობარნი, რადგანაც ის „მეტინარაა.“ (ტირის). აღარ შემიძლიან აქ სწავლა. ბიძაჩემს ვუტყვი, რომ სხვა სასწავლებელში გადამიყვანოს.

ნატო. (ილიშება და ჰკოცნის). მე სუაღლო! სხვა სასწავლებელი უფრო ცუდი იქნება შენთვის. მე ვფიქრობ, რომ იქ არც მასწავლებლები გამოდგებიან, არც იქაური მოსწავლე ქალები მეგივარებენ. (ხასიურხულებს ყურში). მერე მე რომ აღარ გეყოლები იქ.

- ნინო.** მამ რისთვის მდგენიან აქ ამხანაგები? განა ვეღვან აწვადლებენ ახლად მოსულებს?
- ნატო.** ხემის ფიქრით—ვეღვან: რამდენი ამბავი. გამიგია და წამიკითხავს კიდევაც ამის შესახებ.
- ნინო.** ვეღვადუფრი კარგად იქნებოდა, რომ ტასო არ ეოფილიყო. ნეტა ვიცოდე, რად ვეჯავრები? რა დაუძავე?
- ნატო.** კითხნა, თუ რად ეჯავრები შენ ტასიკოს?
- ნინო.** მითხარი, მითხარი, ნატო, ჩქარა გამბავებინე ვეღვადუფრი.
- ნატო.** სანამდის შენ ხუნ სანწავლებელში შემოხვიდოდი, მე ტასიკოს დიდი მგობარი ვიყავი. ერთად ვთამაშობდით მე და ის, ერთად ვსწავლობდით, ერთად ვკითხულობდით წიგნებს. შენ რომ მოხვედი, სამინლად შემიუვარდი: ახლა სულ შენთან მინდა ვიყო. შენ გახდი ახლა ჩემი სწორი, მაგრამ მე ამითი ის კი არ მინდა ვსთქვა, რომ ტასიკო შემეჯავრა. არა, ჩემო ნინო. მე ტასიკო წინანდელზე უფრო მიყვარს, მხოლოდ შენ მეცოდები, რომ ეოველთვის მარტო ხარ, ეოველთვის მარტოკა დადისარ და ტირი, ტირი გამწარებით. არ შემიძლია ცქერა, როცა ვინ-მე ტირის: გულზე მაშინ რაღაც მძიმე ლოდი დამაწყებ სოღმე. თვალეზე ცრემლები მომადეკებ (ამოიღებს ხელსახოცს და ცრემლებს იწმენდავს).
- ნინო.** (მოხვევს ხელსა და ჰკოცნის). როგორი კეთილი ხარ, ნატო, როგორი კეთილი.

მ ა მ ო ს ვ ლ ა IV.

(სცენაზე შემორბის რამდენიმე პანსიონერი ქალი. მათ შორის ქეთო, თინა და ტასიკო).

ტასიკო. (შებედავს ნინოს და ნატოს და წყენით იტყვის). მეც მაგან

მოველოდი. ნეტა ვიცოდე, როგორ არ მოსწეინდათ
 ამდენი კაცნა.

თინათინ. გუჟრს?

ქეთო. ჩვენი მეგობარი იუჯი, და მამინ აღარ შეგუჟრდება.
 (მივარდება ტასიკოს და ჰკოცნის. სხვა პანსიონერი ქალებიც
 მოსცივდებიან და ჰკოცნიან ტასიკოს).

ტასიკო. (სიცილით ვაარღვევს მათ წრეს და ყვირის:) კარგით, კარ-
 გით! გეყოფათ ამდენი კაცნა, მოდით და რამე ვი-
 თამაშოთ.

თინათინ. თავგობანა ვითამაშოთ!

ქეთო. ზირობა უკეთესია!

ტასიკო უველას ფანტი სჯობია!

ხმები. ფანტი, ფანტი, ფანტი! ტასიკოს ხელსახოცი მიუ-
 სცეთ (გააკეთებენ წრეს და თამაშობენ).

(ნინო და ნატო კუთხეში სხედან, ნინო ცრემლებს იწმენდავს).

ნატო. განუძღი, ნინო, გეყოფა ამდენი ტირილი, უველაფე-
 რი მოხერხდება. მე დღესვე მოველანარაკები ტასოს
 და გაქვს მასთან: ისიც შეგიუფარებს, და ჩვენი საქმე
 კარგად წავა. აბა, ნახე, რა მხიარულებაა ჩვენ სა-
 სწავლელებში! ახლა-კი წავიდეთ და წავიკითხოთ
 ახალი წიგნი, რომელიც მე გუშინ სახლიდან მომი-
 ჯიდა. წიგნი ძალიან კარგი უნდა იყოს. რომ იცოდე,
 რა მშვენიერი სურათებია მიუ.

ნინო. (გულ-გრილად). წავიდეთ! (გაღიან).

იჩაკლი ფერაძე.

(დასასრული იქნება).

ს ა ს უ მ ა რ ო გ ა მ ო ც ა ნ ე ბ ი .

1. რაძეფნი მარცვალე ღობიო ჩაუბ ქოთახში?
2. ვის ჭეჳეს უეჳელაჲე მეტი ნაცნობი?
3. ვინ ღანძარკობს უეჳელა ენაჲე?
4. რანაირი წჳელის წადლება შეიძლება საცერით?
5. რომელი ცხოჳელია უეჳელაჲე ღონიერი?
7. რანაირ ბოთლებში არ შეიძლება ღვინის ჩასხმა?

შ ა რ ა ღ ა .

(წარმოდგენილი პ. ნიორაძის-მიერ).

ერთი — ეოჳელ ფრინჳელსა აქეს,
 გარდა ჭრელი გუგულისა,
 მეორე — მტრობა, სიხარბე,
 და სენია კაცო-გულისა;
 ერთად — საადრო ჯიშია
 ვაჲის, ვენახში რეგულისა.

კ ე ბ უ ლ ი .

კ ე
ბ უ

100

ს ა

თ

ბ

გ
დ

ბ
რ

ო

მე-9 №-ში მოთავსებულ გამოგრაფიულ ამოც მის და შაკა-
ლის აღსნა:

- 1) კვირილა.
- 2) ვარძია.
- 3) ახალციხე.
- 4) რიონი.
- 5) ქუცური.
- 6) ლესხუმი.
- 7) იორი.

ცუდსა შეთევსეს შერსებდ უბრძლოდ წულისა ძღურევათ.

ПОСТУПИЛА ВЪ ПРОДАЖУ
НОВАЯ ПОПУЛЯРНО-НАУЧНАЯ КНИГА

ВСЕЛЕННАЯ и ЧЕЛОВѢЧЕСТВО

**СВЫШЕ
860**

иллюстрацій, портре-
товъ и снимковъ съ
картинъ.
АЙВАЗОВСКАГО,
БРЮЛОВА,
РАФАЭЛЯ,
РУБЕНСА
и друг.

КОЛОССАЛЬНЫЙ ТРУДЪ
д-ра КРЕМЕРА
при участіи знамен. професс.

Исторія земли,
Небесныхъ свѣтилъ,
Растительнаго міра,
Царства животныхъ

И

БОЛЬШЕ

100,000

строкъ убористаго
тента
на 1560 страницахъ
большаго формата
книги.

Постепенное культурное развитіе человѣчества съ до-
историческихъ эпохъ до настоящаго времени.

Изданіе фирмы Коммерціи Сопѣтника Н. В. Гаевского.

Появленіе въ свѣтъ этой солидной и полезной книги
найдетъ себѣ откликъ въ каждомъ человѣкѣ, стремящемся
къ самообразованію.

Отдѣлъ нашей книги: первобытность — заставляетъ со-
дрогнуться передъ тѣми милліонами, быть можетъ, миллі-
ардами лѣтъ, которые прошли въ постепенномъ развитіи
Вселенной до настоящаго времени.

Не менѣе интересна исторія возникновенія и развитія
человѣческаго рода. Значительное мѣсто занимаютъ и, такъ
называемыя, міровыя трагедіи: всемірный потопъ, землетря-
сенія и наводненія, крушенія цѣлыхъ областей и многихъ
тысячъ народа.

Большинство моментовъ постепеннаго развитія природы
и человѣчества иллюстрировано снимками съ цѣнныхъ ко-
ллекцій старинныхъ гравюръ Пикара, Дрезденской Галлерей,
Луврскаго музея, Лондонскаго музея, Эрмитажа и съ нѣ-
которыхъ коллекцій американскихъ миллиардеровъ.

Книга „Вселенная и Человѣчество“ въ другомъ изданіи
стоила 33 р. Настоящее изданіе **СЛУЧАЙНО ПРИОБРѢТЕННОЕ**
временно распродается за цѣну, съ упаковк. и пересылкой,
за 6 руб. Въ Сибирь на рубль дороже. Книга высылается
по полученіи денегъ или съ наложеннымъ платежомъ при
задаткѣ 1 рубля. Задатокъ можно высл. въ заказн. письмѣ
почт. марками.

Адресъ: А. А. Ильинъ, С.-Петербургъ, Б. Зеленина ул. № 1.

1913 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საუკმაწვილო კურნალ

„ნაკადულ“-ზე

◀ წალიწადი მაცხად ▶

ეურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არ-
ჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით; მონაწილე-
ობას ღებულობენ ჩვენი ცნობილი მწერლები ღ პედაგოგები.

წლიურად ხელის მომწერლებს მიეყვამთ:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12** წიგნი „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

1913 წელს წლიური ხელის მომწერნი ორივე გამოცემისა სა-
ჩუქრად მიიღებენ ამერიკელ მწერალ ქალის პარიეტ ბიჩერ
სტოუს რომანს ზანგთა განთავისუფლების დროიდან, „ბი-
ძია თომას ქობი“-ს სრულ თარგმანს. წიგნში იქნება 80-ზე
მეტი სურათი და ჩართული იქნება ავტორის სურათი და
ბიოგრაფია.

თარგმანის რედაქცია და ინგლისურ დედანთან შედარება იკი-
სრა ილია ნაკაშიძემ.

ფასი ეურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მ. ნა-
ხევარ წლით—3 მან., ცალკე-ცალკე მცირე წლოვანთათვის
24 წიგნი—3 მან., მოზრდილთათვის **12** წიგნი—3 მან.
ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ხელის მოწერა შეიძლება

ტფილისში— „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბაღაშვილას სახ.,
გოლოვინ. პრ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский
пр., № 8, და წერა-კითხვის საზოგადოებას წიგნის მადანიაში, სასა-
ხლის ქუჩა. ქუთაისში—ისილორე კვიციანიძესთან, შ. გაუხნიშვი-
ლთან და თ. შთავრაშვილთან. სამტრედიიაში—ივანე კლადკოვ-
თან და ვლ. ნაცვალაძესთან. ფოთში—თეოფილე კანდელაკთან.
ბათომში—გნ. სოფიო ნაკაშიძესთან, ტროფიმ ინასარიძესთან და
ანასტასია ლომინაძესთან. ოზურგეთში ღ ლანჩხუთში—ლევო იმ-
ნაძესთან. თელავში—ვანო შატაშვილთან. ახალ-ციხეში—კან-
სტანტინე კვარაშვილთან. ბაქოში—ვასილ ახვლედიანთან, ნინო
ტვლაშვილთან და ივანე ელაშვილთან. გორში—ნინო ლომკურთან
და ქეთევან ჯავახიშვილთან. სოხუმში—გნ. მარამ ანჩაბაძესთან.
ქიათურაში—ივანე გომეჯაურთან. განჯაში—ბ. აშბოქაძესთან.
ერევანში—კ. ოდიშარაასთან. სიღნაღში—ნ. ახმეტელაშვილთან.
ყარსში—ივ. საათაშვილთან. ალექსანდროპოლში—ს. შატბე-
რაშვილთან. როსტოვში—შ. კლემოშვილთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.